

Verksamhetsförlagd utbildning i Stockholms stad

VFU-handbok

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, i Stockholms stad
Augusti 2019

Ansvariga: Avdelningen för personal och kompetensförsörjning,
utbildningsförvaltningen

Sammanfattning

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, i Stockholms stad

Lärarkets attraktivitet är ett gemensamt intresse. En lärarutbildning av högsta kvalitet bidrar till att göra Stockholmsregionen och Stockholms stad till en attraktiv plats att utbilda sig och arbeta i. Skolan och handledarna är viktiga ambassadörer för läraryrket och skolan som arbetsplats.

Samarbetet med lärosäten runt VFU syftar till att stärka lärarutbildningens kvalitet genom professionsanknytning, bidra till lärares kompetensutveckling och skolans verksamhetsutveckling samt stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten så som praktisknära och utbildningsvetenskaplig forskning.

VFU är starten på en professionell relation mellan personal i Stockholm stads förskolor, skolor, lärarstudenter och lärosäten. Dessa relationer bidrar till stimulans och kompetensutveckling av den egna verksamheten samt skapar en bas för framtida rekrytering av lärare.

Gemensamma riktlinjer leder till att VFU blir kvalitativ och likvärdig för lärarstudenterna i Stockholms stads förskolor och skolor.

Denna VFU-handbok tydliggör roller, ansvar och rutiner samt redogör för dokument som används under VFU-perioderna. Handboken revideras varje år av VFU-samordnarna.

Innehåll

Sammanfattning	3
Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, i Stockholms stad	3
VFU i Stockholms stad	5
VFU-organisation i Stockholms stad	6
Roller och ansvar inom VFU.....	6
<i>VFU-samordnare</i>	6
<i>VFU-ansvarig</i>	7
<i>VFU- handledare</i>	7
<i>Lärarstudent</i>	8
<i>VFU-ersättning</i>	9
<i>Handledarutbildning</i>	9
<i>Inför studentens VFU-period</i>	9
<i>Om något inte fungerar under VFU</i>	10
Årsöversikt för VFU	10
VFU A till Ö	12
Övriga placeringar	15
Länkar till lärosäten	15
Kontaktuppgifter	16
Bilaga 1. Handlingsplan för skolans VFU	17
Bilaga 2. Parplacering	19
Bilaga 3. Sekretessförbindelse	21
Bilaga 4. Från nyanländ till nyanställd lärare	22

VFU i Stockholms stad

Alla barn och elever i Stockholmskolor ska få förutsättningar för en bra framtid genom en god kunskapsutveckling.

Utbildningsförvaltningen har i uppdrag att organisera stadens verksamhet så att elevernas måluppfyllelse säkerställs och undervisas av legitimerade lärare med rätt behörighet. För att säkra kompetensförsörjningen av behöriga lärare är VFU en viktig del.

Stockholm stad ingår i ett samverkansavtal gällande VFU mellan kommunerna i Stockholms län och de berörda lärosätena, Stockholms universitet, Södertörns högskola, Kungliga Tekniska Högskolan, Gymnastik- och Idrottshögskolan, Kungliga Musikhögskolan, Dans- och Cirkushögskolan och Konstfack.

Utbildningsnämnden beslutade 2008 om stadsgemensam VFU-organisation där bland annat VFU-lärares uppdrag fastlades (Dnr08-521/2101).

Utöver de lärosäten som ingår i samverkansavtalet inom Storstockholm tar Stockholms stad emot studenter från andra lärosäten i landet. För dessa lärarstudenter tecknas individuella VFU-avtal mellan lärosäte och skola.

Genom VFU ska lärarstudenterna ges möjlighet att utveckla sig i läraruppdraget, få kunskap om skolans verksamhet samtidigt som lärosätena bidrar med sin kompetens för skolutveckling. VFU är tänkt att vara ett medel för ömsesidig utveckling och samverkan. Skolan och handledarna är viktiga ambassadörer för läraryrket och skolan som arbetsplats. Utbildningsförvaltningen förmedlar VFU-platser med behöriga och kompetenta handledare på kommunala och fristående skolor och förskolor. I detta arbete behövs handledare med yrkesprofessionell kompetens. Handledaruppdraget är viktigt för verksamhetens utveckling och kompetensförsörjning.

Denna handbok beskriver överskådligt stadens VFU-organisation, roller, ansvar, riktlinjer och rutiner. Dokumentet är även avsett att vara ett stöd i arbetet med den lokala VFU-organisationen på stadens förskolor och skolor.

I denna handbok används termen lärare för alla kategorier lärare. Likaså är termen skola en sammanhållande term för samtliga skolformer.

VFU-organisation i Stockholms stad

För att skapa ett framgångsrikt VFU-arbete på skolan behöver följande grundläggande förutsättningar finnas:

- en av rektor utsedd VFU-ansvarig med mandat och skapa förutsättningar för VFU-arbetet
- en handlingsplan för VFU
- handledare med handledarutbildning.

Roller och ansvar inom VFU

VFU-samordnare

VFU-samordnarna är stadens representanter i kommunövergripande samarbeten gällande VFU på regional och lokal nivå. VFU-samordnarna är anställda på utbildningsförvaltningen, kompetensförsörjningsenheten, avdelningen för personal och kompetensförsörjning.

VFU-samordnarnas ansvar är att

- skapa förutsättningar för ett kvalitativt VFU-arbete på ett övergripande plan
- samverka med lärosäten, skolor, stadsdelsförvaltningar och andra aktörer inom VFU-området
- medverka i uppbyggnad och utveckling av VFU-organisation
- bedriva utvecklings- och uppföljningsarbete i VFU-frågor.
- ta fram stödprocesser och riktlinjer för skolornas VFU-arbete och hålla VFU-dokumenterna uppdaterade
- samverka med ansvarig på stadsdelsförvaltningarna
- bjuda in till och leda VFU-ansvarigmöten
- arbeta med övergripande uppgifter gällande VFU-portalen
- administrera VFU- ersättning utifrån gällande riktlinjer
- representera Stockholms stad på mässor och arbetsmarknadsdagar.

VFU-ansvarig

VFU-skolan ska utse en VFU-ansvarig med mandat att skapa förutsättningar för VFU-arbetet. Uppdraget varierar i omfattning över läsåret med intensivare perioder vid terminsstart och terminsavslut.

VFU-ansvarigs ansvar är att

- upprätta en handlingsplan och kalendarium för VFU
- förmedla och förankra VFU-uppdraget till personal på skolan
- rekrytera nya VFU-handledare på skolan och verka för att fler går handledarutbildningen
- verka för att VFU-handledarna på skolan ges förutsättningar för handledaruppdraget
- ha regelbundna erfarenhetsutbyten för handledarna
- delta på VFU-ansvarigmöten och i andra forum kopplade till VFU
- vara ett stöd för VFU-handledarna på skolan gällande frågeställningar kopplade till VFU och VFU-student
- ta emot nya lärarstudenter och introducera dem på arbetsplatsen
- informera studenter om sekretess, tystnadsplikt och förhållningssätt till sociala medier samt säkerställa att lärarstudenterna har aktuellt utdrag ur belastningsregistret
- informera och omplacera lärarstudenten till annan VFU-handledare vid behov
- informera om att studenterna inte ska vikariera under VFU
- se till att uppgifter på närmast anhörig till studenten finns tillgängligt
- ordna förutsättningar för studenternas fältstudier
- granska och uppdatera uppgifterna i VFU-portalen
- inventera antal VFU-platser inför varje termin
- avstämning av vfu ersättningen i slutet av varje termin.

VFU- handledare

VFU-handledaren är en legitimerad lärare med anställning på skolan. Den som vill vara handledare anmäler sitt intresse för uppdraget till VFU-ansvarig. Handledaruppdraget varierar i omfattning beroende på var i utbildningen lärarstudenten befinner sig, hur lång VFU-perioden är samt hur många studenter som handledaren tar emot.

VFU- handledarens ansvar är att

- gå handledarutbildning 7,5 hp
- informera skolan om lärarstudentens ankomst till arbetslag, elever och vårdnadshavare
- utifrån gällande kursplan planera VFU tillsammans med lärarstudenten
- vara en reflektionspartner och ansvara för att handleda och stödja lärarstudenten
- bidra till studentens kunskap och förståelse för skolans uppdrag och grundläggande värderingar
- ge möjlighet för student att delta i olika lärandemiljöer och utveckla olika förmågor
- i god tid informera studenten, VFU-ansvarig och VFU-kursläraren från lärosätet om det föreligger risk att studenten inte kommer att nå kursmålen d v s riskerar att bli underkänd på VFU
- registrera studentens närvaro enligt lärosätets rutiner.
- lämna bedömningsunderlag inför lärosätets examination av VFU-kurser
- delta på handledarträffar och trepartssamtal.

Lärarstudent

Lärarstudenten får sin placering via VFU-portalen och ska därefter ta kontakt med VFU-ansvarig eller VFU-handledare

Studentens ansvar är att:

- i god tid boka planeringsmöte med VFU-handledare
- lämna utdrag från belastningsregister
- vara införstådd med vad sekretess och etiskt förhållningssätt innebär
- följa verksamhetens normer och värden samt delta i skolans arbete och planering
- informera VFU-ansvarig/VFU-handledare om studieval, kursmål och syfte med aktuell kurs
- vara införstådd med att VFU bedrivs som heltidsstudier
- anmäla frånvaro
- dokumentera arbetet under VFU
- under VFU perioden får du som student inte vikariera.

VFU-ersättning

Förutsättningar för VFU - handledaruppdraget planeras och utvärderas tillsammans i tjänstefördelning och medarbetarsamtal. Principerna för VFU-ersättning och villkor för uppdraget samverkas på respektive skola.

Ersättningsmodeller:

- frigöra tid för VFU-handledare
- kompetensutveckling, studieresor mm till arbetslag/individ
- lönetillägg till den enskilde VFU-handledaren.

En eller kombinerade varianter kan användas.

För de studenter som placeras via VFU-samordnarna och ingår i länets samverkansavtal ersätts skolan med 590 kr/hp/student (2019) från lärosätet samt med 400 kr/hp/student från staden. Totalt 990 kr /hp/student. Ersättningen, som även omfattar kostnader för administration/organisation för enheten, överförs till skolan i slutet av den termin VFU-perioden har genomförts. De fristående skolorna fakturerar Stockholm stad för VFU ersättningen.

Handledarutbildning

För att säkerställa god kvalitet inom VFU ska handledare genomgått en handledarutbildning om 7,5 hp. Stockholms universitet och Södertörns högskola ger handledarutbildningar både på campus och lokalt på skolor. Meddela samordnaren om ni önskar förlägga utbildningen på skolan. Det är även möjligt att gå utbildningen på distans. Utbildningarna söks av läraren via www.antagning.se.

Inför studentens VFU-period

Inför kommande VFU, ansvarar studenten för att ta kontakt med skolan för att gemensamt planera VFU-perioden. Planeringen ska innehålla VFU-tider, information om schema, hur kursuppgifterna ska göras, samt hur lärarstudenten anmäler frånvaro och rutiner vid VFU-handledarens frånvaro. Det är viktigt att lärarstudenten ges viss tid för egen reflektion, inläsning och skriftligt arbete under VFU.

Ansvarig på skolan genomför introduktion enligt lokalt framtagna handlingsplan. Studenten ska i god tid inför VFU kontakta sin VFU-ansvarig/VFU-handledare och bjuda in sin handledare till VFU-portföljen. Senast första VFU-dagen ska ett utdrag ur belastningsregistret lämnas till förskolan/skolan. Nytt registerutdrag

ska lämnas varje år.

Om något inte fungerar under VFU

Om något inte fungerar för lärarstudenten under VFU ska lärarstudenten:

- I första hand vända sig till VFU-handledaren för att de gemensamt ska lösa situationen
- I andra hand kan lärarstudenten prata med både VFU-handledaren och VFU-ansvarig på skolan för att lösa situationen
- I tredje hand ska VFU-ansvarig informera skolledningen och VFU-samordnare på utbildningsförvaltningen om situationen samt även kontakta VFU-kursläraren för att hitta en bra lösning.

Årsöversikt för VFU

Månad	Aktivitet
Januari	Placeringsbyten Möte för nya VFU-ansvariga Uppdatering av uppgifter i VFU-portalen Uppdatering och korrigering av inventering av VFU-platser Placering NyNy Placering av VFF-studenter
Februari	Placeringsbyten Placering nya studenter Placering NyNy
Mars	Placeringsbyten Placering nya studenter Placering NyNy

April	Möte VFU-ansvariga
Maj	Inventering av VFU-platser inför HT Avstämning VFU-ersättning
Juni	Utbetalning av VFU-ersättning Placering av VFF-studenter
Juli	Sommarlov
Augusti	Uppdatering och korrigerering av inventering Placeringsbyten Uppdatering av uppgifter i VFU-portalen Placering av VFF-studenter Placering NyNy
September	Placeringsbyten Möte för nya VFU-ansvariga Placering av nya studenter
Oktober	Möte VFU-ansvariga Placeringsbyten Placering av nya studenter Placering NyNy
November	Avstämning VFU-ersättning Inventering av VFU-platser inför VT
December	Utbetalning VFU-ersättning Inventering av VFU-platser inför VT Placering av VFF-studenter

VFU A till Ö

Arbetsplats

Studenten behöver en plats att arbeta vid under sin tid på skolan och det är viktigt att detta är klart innan VFU-perioden startar.

Avbrutna studier/avhopp

Lärarstudenter som avbryter sina studier ska meddela VFU-ansvarig, VFU-handledaren och lärosätet. Meddelas detta senare än tre veckor innan planerad VFU utgår ersättning.

Byte av VFU-kommun

Lärarstudenter som önskar byta kommun ska vända sig till VFU-sekretariatet på respektive lärosäte.

Byte av VFU plats inom Stockholms stad

Lärarstudent som önskar byta VFU-placering ska i första hand kontakta VFU-ansvarig på skolenheten. Vid byte av enhet kontaktas ansvarig VFU-samordnare. Byte kan endast ske terminsvis.

CPU

Södertörns högskola arbetar med modellen Centrum för professionsutveckling (CPU). <http://pedagog.stockholm.se/vfu/cpu-ny-modell-for-vfu/>

Fältstudier

Utöver VFU-perioderna kan lärarstudenternas kursplaner innehålla fältstudiedagar som inte genererar ersättning. Dessa dagar kan exempelvis vara besök i skolan för att göra en observation.

Försäkringar

Studenten är försäkrad via sitt lärosäte.

Handledarutbildning

För att säkerställa god kvalitet inom VFU ska handledare genomgått en handledarutbildning om 7,5 hp. Stockholms universitet och Södertörns högskola ger handledarutbildningar både på campus och lokalt på skolor. Meddela VFU-samordnaren om ni önskar förlägga handledarutbildning på skolan. Det är även möjligt att gå utbildningen på distans.

Handlingsplan

För att få ett exempel på handlingsplan för din skola se mall bilaga 1.

Kluster

Stockholms stad tillsammans med Stockholms universitet arbetar med uppbyggnad av VFU-kluster.

<https://www.su.se/lararutbildningar/vfu/vfu-kluster>

Kursplan

I kursplanen för VFU finns angivet vilka lärandemål lärarstudenten ska arbeta mot under sin VFU och hur dessa ska bedömas. Inför VFU ska VFU-handledaren och lärarstudenten gå igenom kursplanen och planera så att kursens mål kan genomföras under VFU. Frågor gällande innehåll eller bedömning av kursmålen ställs till VFU-kursläraren.

Närvaro

Närvaron på VFU är obligatorisk. Studierna är heltidsstudier. Närvarotiden för lärarstudenten kan förläggas mellan kl. 8-18. Om skolans verksamhet ligger utanför denna ramtid och lärarstudenten har möjlighet att komma tidigare eller stanna senare kan lärarstudenten välja detta.

Parplacering/parhandledning

En handledare tar emot två lärarstudenter inom samma VFU-kurs. Se bilaga 2.

Placering av lärarstudenter

Lärarstudenten får sin placering i Stockholms stad via VFU-portalen. Lärarstudenterna placeras hos legitimerade, behöriga lärare som undervisar i de önskade årskurserna och ämneskombinationerna som lärarstudenten har.

Sekretess och tystnadsplikt

VFU-ansvarig ansvarar för att information om sekretess och tystnadsplikt delges studenten innan VFU påbörjas och att det finns en rutin på skolan för detta. De kommunala skolor som i sina lokala handlingsplaner har krav på sekretessförbindelse inskrivet använder blanketten sekretessförbindelse som finns på intranätet. Se exempel. Bilaga 3.

Självständigt arbete

I slutet av utbildningen ska lärarstudenten skriva ett självständigt arbete. Ta kontakt med VFU-samordnaren för mer information.

Sjukdom/ handledare

Om VFU-handledaren blir sjuk under tiden denne har en lärarstudent placerad hos sig ska VFU-handledaren anmäla detta till VFU-ansvarig på skolan. Skolans VFU-ansvarig ansvarar för att lärarstudenten erbjuds en annan tillfällig placering hos annan handledare under ordinarie handledares frånvaro. Vid längre

Verksamhetsförlagd utbildning i Stockholms stad

14 (24)

sjukfrånvaro, som leder till delad handledning bör båda handledarna underteckna bedömningsunderlaget.

Sjukdom/ student

Om lärarstudenten blir sjuk ska VFU-handledaren och lärarstudenten ha kommit överens om hur detta ska meddelas. Lärarstudenten har rätt att ta igen den missade tiden hos VFU-handledaren i anslutning till VFU. För att bli godkänd på kursen måste lärarstudenten genomföra samtliga dagar för VFU-perioden. Vid mer än 5 dagars frånvaro ska hela VFU-kursen göras om.

Sociala medier

Studenten bör informeras om skolans policy gällande användandet av sociala medier.

Studieuppehåll

Om lärarstudenten gör ett studieuppehåll ska denne meddela detta till VFU-ansvarig, VFU-handledaren och lärosätet så snart som möjligt.

VFU-portal

VFU-portalen är ett webbaserat verktyg som stödjer arbetet med VFU-placeringar. VFU-portalen används av kommunerna i Stockholmsregionen och sju lärosäten i länet. Mer information finns här: <https://www.su.se/lararutbildningar/vfu/vfu-portal>

VFU-portfölj

Den digitala VFU-portföljen är ett pedagogiskt verktyg som används av lärarstudenter och handledare under VFU.

Underkännande

VFU-handledaren ska så tidigt som möjligt uppmärksamma lärarstudenten, VFU-ansvarig och VFU-kursläraren från lärosätet på att lärarstudenten riskerar att underkännas på VFU. Det är viktigt att detta görs så snabbt som möjligt.

Utdrag ur polisens belastningsregister

Alla lärarstudenter ska uppvisa registerutdrag i original innan de får påbörja sin VFU. VFU-ansvarig ansvarar för att registerkontroll av VFU-studenterna genomförs och att det finns en rutin på skolan för detta. Registerutdragen ska förnyas varje år.

Vikariat

Lärarstudenten får ej vikariera under VFU. Att vikariera under VFU räknas som frånvaro och måste i så fall kompletteras.

Övriga placeringar

Lärare med utländsk examen på väg mot svensk lärarlegitimation

Inom Utbildningsförvaltningen finns aktiviteten ”Från nyanländ till nyanställd lärare, NyNy”. Aktiviteten är vägledande och orienterande under utländska lärares språkstudier i svenska och föregår eventuella kompletterande studier på universitet. Syftet är god förberedelse inför kompletteringar och arbete i Stockholmsskolor.

Utbildningsförvaltningen erbjuder två praktikmoment:

Följ en modersmåslärare (hos Språkcentrum) respektive Följ ett arbetslag/ämneslärare i grundskola/gymnasium. Bilaga 4.

Specialpedagog/speciallärare VFF verksamhetsförlagda fältstudier

Verksamhetsförlagda fältstudier (VFF) ingår som en obligatorisk del i utbildningen till speciallärare och specialpedagog och innefattar 2 högskolepoäng. Lärare som gör VFF behöver ingen handledare utan en kontaktperson, som kan vara en skolledare eller specialpedagog/speciallärare. Kontaktpersonen öppnar därmed vägen in på skolan för att lärare ska kunna genomföra sina fältstudier. Skolans VFU-ansvariga tillfrågas varje termin via VFU-samordnarna om kontaktpersoner inför kommande termin. Särskilt häfte med aktuell information skickas till kontaktpersonerna om VFF-studier.

<https://www.specped.su.se/samverkan/verksamhetsförlagda-fältstudier-vff>

Länkar till lärosäten

Stockholms universitet www.su.se/vfu

Södertörns högskola: <https://www.sh.se/samverka--mot-sodertorn/det-har-ar-sodertorns-hogskola/lararutbildningen>

GIH www.gih.se/vfu

Konstfack [https://www.konstfack.se/sv/Om-](https://www.konstfack.se/sv/Om-Konstfack/Institutioner/Institutionen-for-Bildpedagogik/Verksamhetsforlagd-utbildning-VFU)

[Konstfack/Institutioner/Institutionen-for-](https://www.konstfack.se/sv/Om-Konstfack/Institutioner/Institutionen-for-Bildpedagogik/Verksamhetsforlagd-utbildning-VFU)

[Bildpedagogik/Verksamhetsforlagd-utbildning-VFU](https://www.konstfack.se/sv/Om-Konstfack/Institutioner/Institutionen-for-Bildpedagogik/Verksamhetsforlagd-utbildning-VFU)

KMH www.kmh.se sök på VFU

KTH www.kth.se sök på VFU

DoCH www.uniarts.se

Kontaktuppgifter

Gemensam e-postadress

yfu@edu.stockholm.se

Kontaktuppgifter till VFU-samordnare

Karin Johansson

karin.m.johansson@edu.stockholm.se

08-508 33036

Bromma

Spånga-Tensta

Södermalm

Berit Lund

berit.lund@edu.stockholm.se

08-508 33035

Hässelby-Vällingby

Norrmalm

Rinkeby-Kista

Karin Hamberg

karin.hamberg@edu.stockholm.se

08-508 33033

Hägersten-Liljeholmen

Kungsholmen

Skärholmen

Älvsjö

Johan Erlandsson

johan.erlandsson@edu.stockholm.se

08-508 33034

Enskede-Årsta-Vantör

Farsta

Skarpnäck

Östermalm

Kontaktuppgift gällande övriga placeringar

Christina Rydén

christina.ryden@edu.stockholm.se

08-508 33 771

NyNy och VFF för samtliga områden i staden

Bilaga 1. Handlingsplan för skolans VFU

Nedan följer förslag på rubriker som bör ingå i skolans VFU-organisation och skolans handlingsplan för VFU. Förslaget grundar sig på Stockholms stads VFU- handbok.

VFU-organisation

- förutsättningar och struktur för handledaruppdraget, tidsåtgång för kursintroduktion, handledning, trepartssamtal m.m.
- beslut om form för VFU- ersättning
- VFU finns med i skolans VP, på APT, tydlig ansvarsfördelning ledning-VFU-ansvarig-handledare finns
- vikariat får inte räknas som VFU
- skolans riktlinjer för GDPR/sekretess och sociala medier ska vara tydliga
- informera föräldrar, elever och kollegor om vilka studenter som finns på skolan
- uppmuntra studenterna att skriva ett profilblad: Foto, vilket lärarprogram, vilken VFU, datum för VFU på skolan
- skapar en text som information på skolans hemsida
- karta över skolan till studenterna
- inventera utvecklingsområden att koppla till studenternas självständiga arbete
- efter avslutad VFU-period, följ upp med både student och handledare (detta är ett utvecklingsområde)

Skolans handlingsplan för VFU

Rektor utser och delegerar mandat till **VFU-ansvarig** som upprättar skolans handlingsplan för VFU. Vidare ansvar för **VFU-handledare** och **lärarstudent** se VFU-handboken. I handlingsplanen är det av yttersta vikt att mottagandet och introduktionen av nya studenter är väl beskrivet. Se nedan på punkter som bör ingå och vem som ansvarar för respektive punkt.

- ta emot registerutdrag och informera om sekretess
- ge studenten övergripande information om skolan
- dela ut nycklar/arbetsverktyg/arbetstider m.m. till studenten
- skapa förutsättning för handledning, möjlighet att undervisa/auskultera och delta i andra aktiviteter på skolan för att nå kursmålen

Verksamhetsförlagd utbildning i Stockholms stad

18 (24)

- studenten bjuds in till skolans kompetensutvecklingstillfällen
- information om rutiner om något inte fungerar

Bilaga 2. Parplacering

När en handledare handleder två studenter från samma program samtidigt kallas det för parplacering. Fördelarna med parplacering är många, bl.a. får studenten tillfälle till reflektionspartner i den andra studenten, se exempel på flera ledarstilar och ökar mängden perspektiv. För handledaren del kommer perspektivet att studenterna även lär, med och av varandra.

Stockholms stad är positiv till att parplacera studenter under alla deras VFU perioder. Eftersom studenterna får tillfälle till att spegla och reflektera varandra som en extra dimension.

Att vara VFU-parplacerad – riktat till lärarstudent

Vid parplacering, kommer du under all din VFU ha tillgång till ytterligare en reflektionspartner i form av en annan lärarstudent.

Parplacering kan göra dig bättre rustad inför ditt kommande yrke och våra handledare är förberedda på att ta emot er studenter i par. För att även du ska känna dig förberedd kommer här lite reflektioner och konkreta tips!

När du prövar att leda verksamheten får du fler perspektiv vid återkopplingen, genom att du också får ta del av den andra studentens iakttagelser, inte bara handledarens. Du får god träning i att ge feedback och blir på så sätt mer förberedd för att kommunicera formativt.

Din totala reflektionstid ökar eftersom du hela tiden kan reflektera med din kurskamrat.

I en parplacering kan ni som studenter ta vara på varandras förkunskaper och göra gemensam planering av lektionspass. Genom parplacering under VFU får du möjlighet till samarbete, kollegialt lärande och förberedelse för kommande arbetslagsarbete.

Parplacering ökar dina möjligheter att reflektera kring din egen ledarroll. Du får också se exempel på fler ledarstilar vilket kan inspirera dig till att lättare finna din egen väg att utvecklas i ditt ledarskap.

Vårt att påpeka är att handledaren inte ska jämföra er studenter med varandra, utan att ni bedöms enskilt gentemot kursmålen och den egna progressionen. Du har också rätt till enskild handledning med din handledare.

Att handleda parplacerade lärarstudenter –riktat till handledare

Att handleda två studenter samtidigt ställer större krav på tydlighet hos handledaren, då kommunikationen blir mer komplex mellan tre personer istället för två. Samtidigt ökar mängden perspektiv vilket kan leda till en bredare kompetens/utveckling för dig som handledare och för lärarstudenter.

Som stöd finn ett verktyg som är inspirerat av Peer Learning, som bl.a. används inom sjuksköterskeutbildningen Det betyder jämbördigt lärande och definieras som att nyttja undervisning och lärande. En pedagogisk metod som lägger tonvikten på studentaktiverat lärande. En strategi där studenterna lär, med och av varandra (Slavin,2011).

Förberedelser och upplägg

Utgå från kursplanens lärandemål och definiera lämpliga förekommande arbetsuppgifter som ska planeras, genomföras och utvärderas tillsammans med studenterna. Fråga er vad det är för kunskaper och förståelse, färdigheter och förmågor som studenten ska utveckla? Samt vilka värderingsförmågor och förhållningssätt som studenterna ska tränas mot.

- Studenterna planerar och förbereder arbetsuppgiften. Studentparet samråder om förberedelser och tänkta tillvägagångssätt med handledaren innan genomförandet.
- Studenterna skiftar roller när det gäller vem som aktivt ska ansvara för utförandet av lektionspass och vem som ska vara reflektionspartner. Förslagsvis genom lottdragning precis innan lektionen.

Förslag till utvärdering

Efter genomförandet av en uppgift ska studenter och handledare, reflektera och återkoppla utifrån kursplanens lärandemål. Studenten som har utfört uppgiften beskriver hur hen uppfattade uppgiften, därefter kan studentparet reflektera tillsammans. Vad har vi lärt oss? Har kursplanens lärandemål uppnåtts? Finns det något som vi kunde gjort annorlunda? Handledaren ger en återkopplande sammanfattning.

Bilaga 3. Sekretessförbindelse

Exempel på hur en sekretessförbindelse kan utformas

Reglerna för sekretess och tystnadsplikt regleras i Lag (2009:400) om offentlighet och sekretess OSL.

Tystnadsplikt innebär ett förbud mot att röja uppgifter som vi får kännedom om i arbetet, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt. Den som bryter mot bestämmelsen om sekretess och/eller tystnadsplikt kan dömas till straff. Tystnadsplikten kvarstår även då anställningen eller uppdraget upphör.

Jag är medveten om att jag bryter mot tystnadsplikten om jag inte följer bestämmelserna om sekretess och tystnadsplikt. Jag är informerad och medveten om att brott mot bestämmelserna kan leda till åtal för brott mot tystnadsplikten.

Ort, datum

Studentens underskrift, namnförtydliganden och personnummer

Underskrift av den som delgivit informationen samt namnförtydligande.

Bilaga 4. Från nyanländ till nyanställd lärare

Aktiviteten drivs av Stockholms stad sedan 2016 som en del av kompetensförsörjningsenhetens arbete. Arbetet sker i nära samverkan med Stockholms intensivsvenska för akademiker och särskilt kursen Svenska för pedagoger som ges av Arbetsmarknadsförvaltningen.

Det gemensamma för alla lärare med utländsk examen är att de måste uppnå en språknivå som motsvarar svenska som andraspråk 3 (gy) för att få fast jobb som lärare i Sverige.

All annan komplettering till svensk behörighet är individuell och tar olika lång tid.

Praktikmoment

Följ ett arbetslag/följ en ämneslärare, orienterande praktikmoment, parallellt med språkstudier. Vanligtvis har studenten läst svenska i drygt 1 år och passerat minst sfi D, ibland även flera kurser.

Praktikmomentet bidrar till både språkövning och skolorientering.

Deltagaren är en utbildad lärare eller akademiker med lärarerfarenhet på väg mot svensk lärarbehörighet/legitimation.

Omfattningen är på 2 x 3 timmar/vecka (förmiddag/eftermiddag) i 5 veckor

Syftet är att deltagarna ska öva att förstå och tala svenska i yrkesmiljö, – se och reflektera över arbetssätt, samspel och förhållningssätt i klassrum och på skola, – inblick i ämnesspråk och material, efter vad situationen tillåter hjälpa till i klassrummet.

Aktivitetsblad skickas till mottagande lärare.

Process

- VFU-ansvariga tillfrågas av VFU-samordnarna om dessa praktikplatser
- mottagande lärare får aktivitetsblad med syfte, innehåll, reflektionsuppgifter, m.m.
- deltagaren kontaktar mottagande lärare per mejl, presenterar sig och får därefter en inbjudan till första tillfället
- praktik genomförs. Deltagaren administrerar sin närvaro
- praktik avslutas med ett samtal. Mottagande lärare skriver under närvaroblankett
- deltagaren skannar närvaroblankett till handläggare på utbildningsförvaltningen

- efter perioden skickas ersättning ut från särskilt projektkonto till skolan. Ersättningen kan hanteras på skolan på motsvarande sätt som VFU-ersättning.

Ingen bedömning eller betygsättning ingår. Deltagaren ska kunna uppvisa sitt utdrag från polisens register, på begäran. Ersättning utgår till mottagande skola med 600 kr/vecka, dvs 3000 kr/period. Handläggare för NyNy utfärdar intyg om genomfört moment efter uppföljningssamtal i grupp med deltagare.

Verksamhetsförlagd utbildning i Stockholms stad

24 (24)